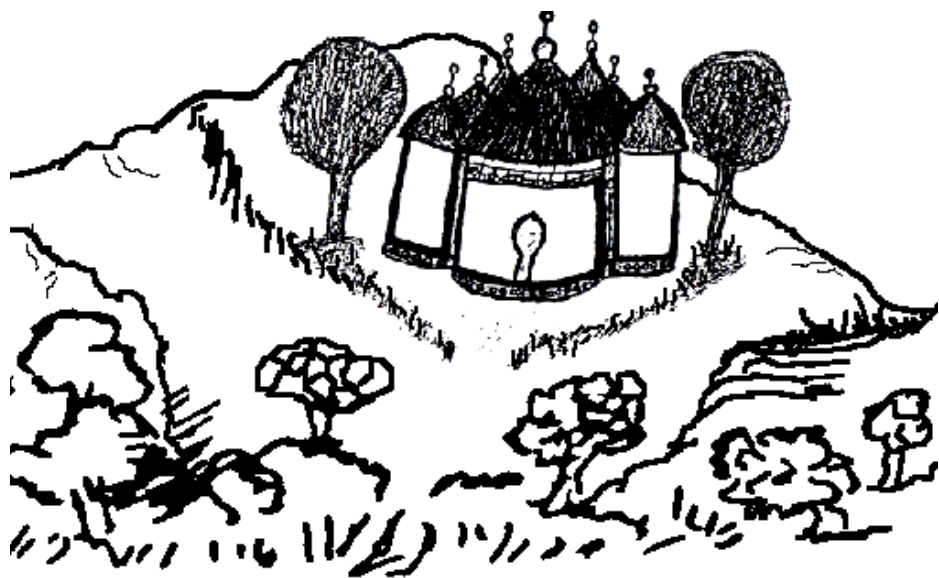

Sorunä Bäldiccä Ikä Caning

Näkä Axä Zäläg (1)

Sotagä Bälđic

1. Ligidä wiyānani?
2. Legeyatäng apocčä tä bälđiccong, ndä ka'dasāno na ligitika ndä gärekärejetāno mänang.
3. Dawatäng apaccä tä legeykong apocčäng ndä gärekärejetāno mänang.
4. Kog laretig legeykong apaccängang, ndä ganang kog axsätig mände tä pätax.
5. Kog bälđetig cendegiy tä kaxsänggä pelinyang.
6. Kog axsetig legeygi waränding tä kaxsänggä cendegä pelinyang.
7. Kog gärekärejetig tebezinyga warändi na legeyga warändi.
8. Kog bälđetig legedāniccong, ndä ganang kog läpetig mänigi tä kaxsä legedāniccong.

Sorunä Bäldeccä Ikä Caning

Näkä Axä Zäläg (1)

Balduwinygi Gärekärejezeng

David Abbi Alfira
Timothy Kuku Kafi
Dayan Kuku Jas
Obed Tia Kafi

©2016 Caning Language Committee
with Development and Literacy Partners, Int'l.
Yida, South Sudan

Trial Edition: January, 2016

Some illustrations are from: International Illustrations:
The Art of Reading 3.0. SIL 2009.

A a

ä

B b

C c

D d

'D 'd

E e

F f

G g

I i

J j

K k

L l

M m

N n

Ng ng

Ny ny

O o

P p

R r

S s

T t

U u

W w

X x

Y y

Z z

Dingic nikä Caning

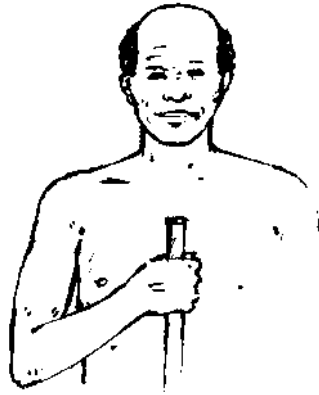
Ganic

a	6
p	7
x	8
na, tä	9
ä	10
o	12
ng	14
Tebezeccinggi ngoninyang	16
E, e	18
G, g	20
I, i	22
Cägo osoga wexic ganang	24
Cägo osoga wexic ganang	25
N, n	26
K, k	28
D, d	30
Y, y	32
S, s	34

Dingic nikä Caning	Ganic
T, t	36
Cägo osoga wexic ganang	38
Cägo osoga wexic ganang	39
C, c	40
U, u	42
Ny, ny	44
M, m	46
L, l	48
Cägo osoga wexic ganang	50
W, w	52
R, r	54
'D, 'd	56
B, b	58
Cägo osoga wexic ganang	60
Z, z	62
J, j	64
F, f	66
Cägo osoga wexic ganang	68

a

appa

appa	a
ap	ap
a	appa

o o o o o o o

| | | | | | |

a a a a a a a

p

pa

pa   a
a   pa

pa

appa

pa

appa

pa

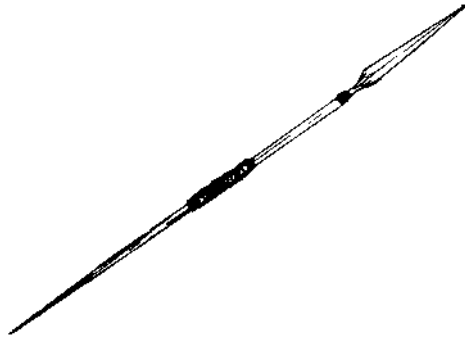
| | | | | | |

o   o   o   o   o   o   o

p   p   p   p   p   p   p

х

хара

ра
ха

хара	а
ха	ха
а	хара

ра   appa   хара   ра   appa   хара

\   \   \   \   \   \   \

/   /   /   /   /   /   /

х   х   х   х   х   х   х

tä

na

xapa tä pa.

appa tä pa.

ax tä pa.

xapa na pa.

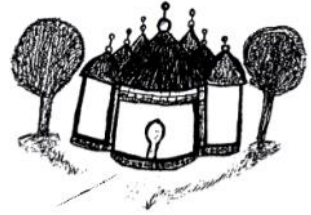
appa na xapa.

ax na pa.

xapa na pa.

xapa tä pa.

appa na xapa.

appa tä pa.

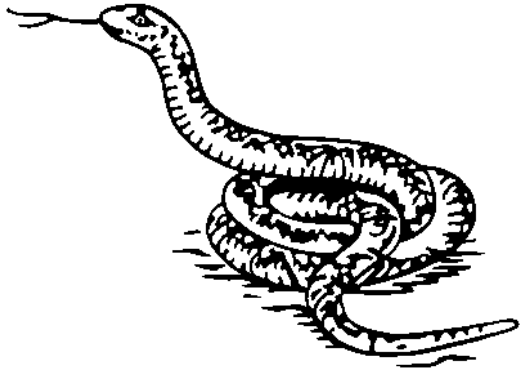
ax na pa.

ax tä pa.

ä

päx

pä
xä

päx	ä
pä	pä
ä	päx

a	ä
pa	pä
xa	xä

paха
päxä
xaха
paра

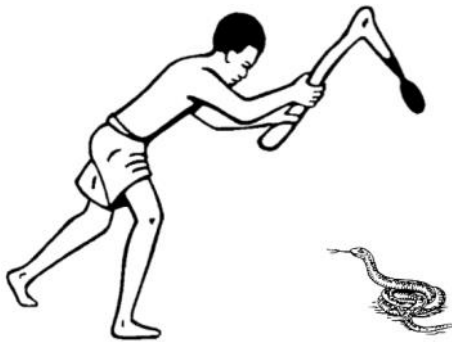

ä ä ä ä ä ä

---

päx päx päx päx

---

päx. päx tä pa. päx tä ax. appa tä ax.
päx na appa. appa kapax päx.

o

op

po
xo

op   o
o   op

a	ä	o
pa	pä	po
xa	xä	xo

apo
xapo
axä

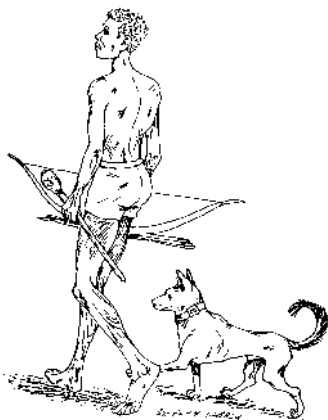
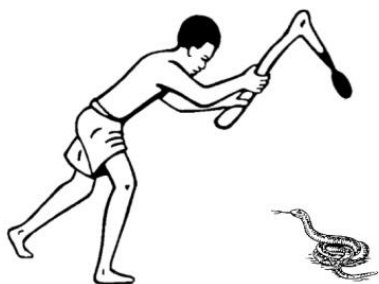

o o o o o o o

---

o o o o o o o

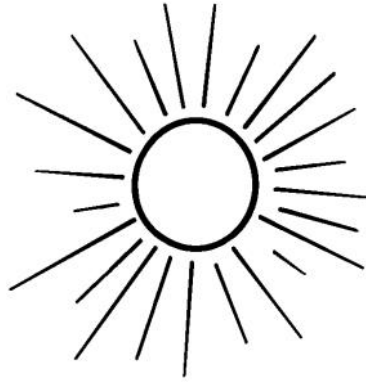
---

op. oppanang tä pa. op apo tä pa, xa
paxe päx. op na appa tä pa apo, xa
paxe päxiny.

ng

xong

nga
ngä
ngo

xong	ng
ong	ong
ng	xong

a	ä	o
pa	pä	po
xa	xä	xo
nga	ngä	ngo

xango
pango
päxä

ng ng ng ng ng ng

ng

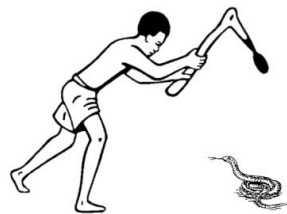
xong xong xong xong

xong

noxo xong? appa oxo xong, op
oxo xong. xong apo xa kän paye.

noxo xong? appa oxo xong na op
oxo xong. xong tä pa apo. xong tä
kän apo.

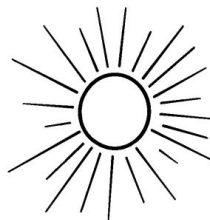
A a Appa kapax pax.

P p Pex tä ax.

X x Xong apo.

O o Op apo tä pa.

Ng ng Ngga tä ax.

A

P

X

O

Ng

A

a

p

x

o

ng

a

Dacci tebezinygi ngoninyang na aki biyenyang.

A

ng

P

p

X

a

O

x

Ng

o

E e

enge

pe
xe
nge

enge e
e enge

a	ä	o	e
pa	pä	po	pe
xa	xä	xo	xe
nga	ngä	ngo	nge

xenge
xonge
enga

e e e e e e

e

E E E E E E

E

Noxo appa? Appanang engecce.
Appa engecce tä kän. Appa apo xa
engecce, xa paxe päx. Appa apo tä pa,
xa engecce tä kän.

G g

gax

ga
gä
go
ge

gax	a
a	gax

a	ä	o	e
pa	pä	po	pe
xa	xä	xo	xe
nga	ngä	ngo	nge
ga	gä	go	ge

ganga
gexe
agä

g g g g g g g

g

G G G G G G

G

Noxo gax? Gaxanang. Gax tä
Caning apo, xa paxe eg. Gax tä Caning
apo xa paxe päx. Gax tä Caning op go.
Na op pogoccä nang. Na op paxe eg na
päx.

I i

pipi

pi
xi
ngi
gi

pipi   i
pi   pi
i   pipi

a	ä	o	e	i
pa	pä	po	pe	pi
xa	xä	xo	xe	xi
nga	ngä	ngo	nge	ngi
ga	gä	go	ge	gi

i i i i i i i

i

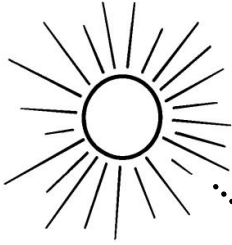
I I I I I I I

I

Pipinang. Pipi apo. Pipinang na
ngganang tä pa. Pipu tä Caning
apoccu. Ngganang na appa na pipi tä
pa apoccu. Pipi apo tä Caning xa ongä
appang.

Cägo osoga wexic ganang

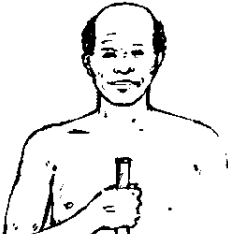
Dacci ngango na ligidiga.

pipi

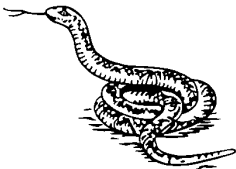
appa

xong

päx

gax

Cägo osoga wexic ganang

Cägo anoxa ngangı opocäng tä cäparu.

tä

ti	ta	te	tä
ti	tä	ta	ta
tä	ti	ta	tä

op

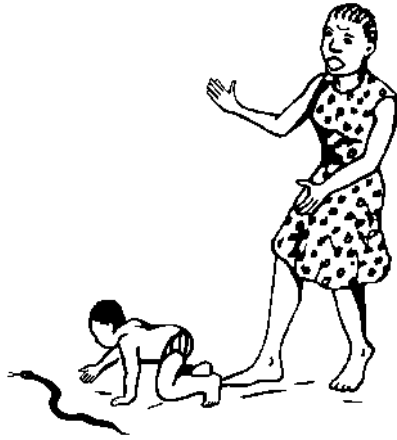
op	ip	ap	op
ip	ap	op	ap
ap	op	ap	ip

na

ni	na	ni	ne
na	ne	na	ni
ne	ni	ne	na

N n

nanange

na
nä
no
ne
ni

nanange	a
na	na
a	nanange

---

a	ä	o	e	i
pa	pä	po	pe	pi
xa	xä	xo	xe	xi
nga	ngä	ngo	nge	ngi
ga	gä	go	ge	gi
na	nä	no	ne	ni

n n n n n n

n

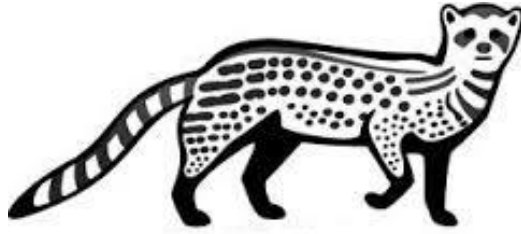
N N N N N N

N

Appa nanange pipi na eg. Pipi oxo eg ngonde. Na nggangga nanange pipi na päx. Kän nanange pipu na eg na päx. Eg apo tä pa. I päx tä pa paxe kän. Päx tas xa axse Caning.

K k

kipin

ka
kä
ko
ke
ki

kipin	i
ki	ki
i	kipin

---

a	ä	o	e	i
pa	pä	po	pe	pi
xa	xä	xo	xe	xi
nga	ngä	ngo	nge	ngi
ga	gä	go	ge	gi
na	nä	no	ne	ni
ka	kä	ko	ke	ki

k k k k k k k

k

K K K K K K K

K

Noxo kipin? Kipin nge ka, “ngao ngao.” Kipinandäng tä pa. Kipin ngonde. Päch paxe kipin. Op paxe kipin na päch, ndä kipinandäng tä ax. Op kapax kipin na päch. Op apo.

D d

dage

da
dä
do
de
di

dage   da
da   dage

---

a	ä	o	e	i
pa	pä	po	pe	pi
xa	xä	xo	xe	xi
nga	ngä	ngo	nge	ngi
ga	gä	go	ge	gi
na	nä	no	ne	ni
ka	kä	ko	ke	ki
da	dä	do	de	di

d d d d d d d

d

D D D D D D D

D

Noxo appa? Appa dage ed tä pa.

Appa, kändagä ed ganang?

E, kandagä ed ganang na xong.

Appa apo xa dage ed tä kog. Appa apo xa paxe päx tä kog na kipin.

Y y

ya

ya	a
a	ya

ya
yä
yo
ye
yi

---

a	ä	o	e	i
pa	pä	po	pe	pi
xa	xä	xo	xe	xi
nga	ngä	ngo	nge	ngi
ga	gä	go	ge	gi
na	nä	no	ne	ni
ka	kä	ko	ke	ki
da	dä	do	de	di
ya	yä	yo	ye	yi

y y y y y y y

y

Y Y Y Y Y Y Y

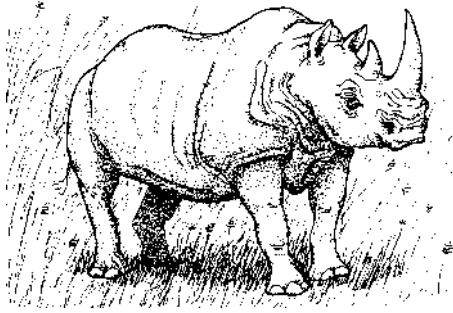
Y

Noxo ya? Ya apo nano. Ya tidi xa
kän paye nano.

Xänang kox yang? Gining kënox
ya? E, kënox ya gadong. Ya pätäg
nano xa yanä ekang.

S s

säxtä

sa

sä

so

se

si

säxtä

ä

säx

säx

ä

säxtä

---

a	ä	o	e	i
xa	xä	xo	xe	xi
nga	ngä	ngo	nge	ngi
ga	gä	go	ge	gi
na	nä	no	no	no
ka	kä	ko	ke	ki
da	dä	do	de	di
ya	yä	yo	ye	yi
sa	sä	so	se	si

S S S S S S S

S

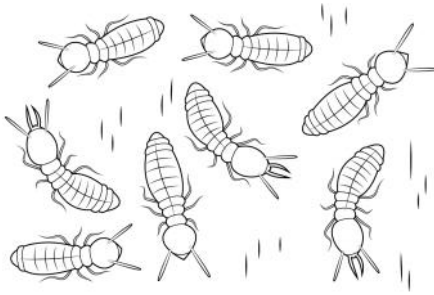
S S S S S S S

S

Noxo säxtä? Säxtä ngodey nano.
Säxtä oxayä kaxsetang, ndä apo tä
kog. Säxtä oxaya pätäkang tä kaxsed.
Ndä kän paye yaxticce xa ussu ndä
nge nano.

T t

tondoc

ta
tä
to
te
ti

tondoc o
ton ton
o tondoc

a	ä	o	e	i
nga	ngä	ngo	nge	ngi
ga	gä	go	ge	gi
na	nä	no	ne	ni
ka	kä	ko	ke	ki
da	dä	do	de	di
ya	yä	yo	ye	yi
sa	sä	so	se	si
ta	tä	to	te	ti

t t t t t t t

t

T T T T T T T

T

Noxo tondoc? Tondoccanang.

Tondoc päxä oxaya tasang xa siyacca,
tondoc siye pa. Tondoc siye ed.

Tondoc siye nyoxic. Tondoc codo
pa. Tondoc tas nano ndä kän saxe.

Cägo osoga wexic ganang

Dacci ngagong na aki obocä.

tondoc	säxtä
kipin	tondoc
ya	dage
säxtä	ya
dage	kipin

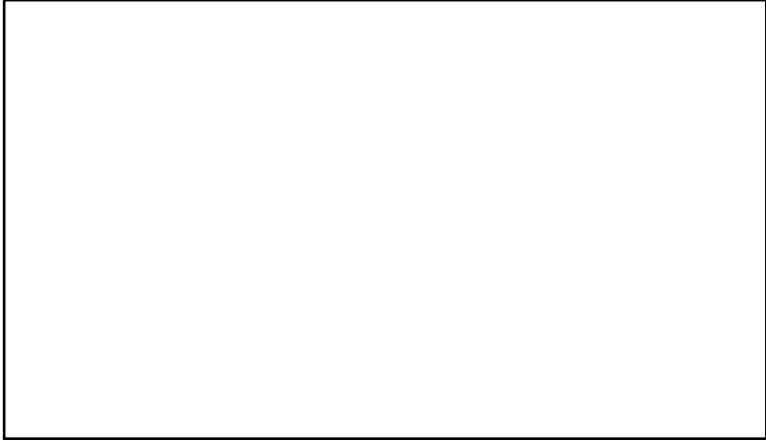
---

nanange	enge
apo	pipi
enge	nanange
Caning	xong
xong	apo
pipi	Caning

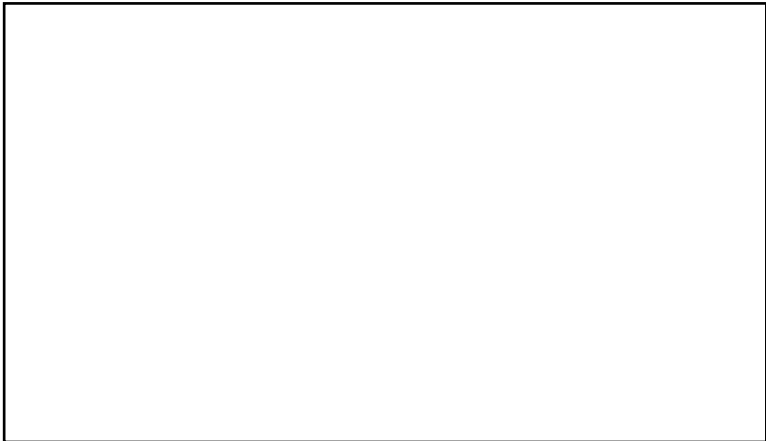

Cägo osoga wexic ganang

Pasa ligidä ngagong kana.

päx

säxtä

C c

curu

curu	u
cu	cu
u	curu

ca
cä
co
ce
ci

a	ä	o	e	i
ga	gä	go	ge	gi
na	nä	no	ne	ni
ka	kä	ko	ke	ki
da	dä	do	de	di
ya	yä	yo	ye	yi
sa	sä	so	se	si
ta	tä	to	te	ti
ca	cä	co	ce	ci

c c c c c c c

c

C C C C C C C

C

Noxo curu? Curu sätonyo na dox.
Curu apo xa kuny cuccu täng. Curu
ike turus. Curu apo xa curu tisyang tä
pa.

Tondoc siye kuny taxä curu.
Tondoc codo curudi nano.

U u

tumun

tumun	u
tu	tu
u	tumun

ku
du
yu
su
tu
cu

a	ä	o	e	i	u
ga	gä	go	ge	gi	gu
na	nä	no	ne	ni	nu
ka	kä	ko	ke	ki	ku
da	dä	do	de	di	du
ya	yä	yo	ye	yi	yu
sa	sä	so	se	si	su
ta	tä	to	te	ti	tu
ca	cä	co	ce	ci	cu

u u u u u u u

u

U U U U U U U

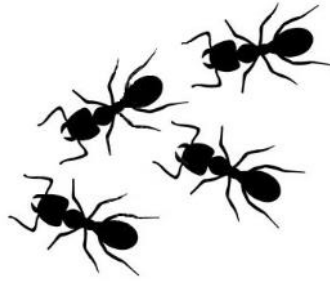
U

Noxo tumun? Tumun oxaya ngodeyeng ndä uccu tä kaxsed, tumun siyacca tä kaxsed. Tumun apaxake apaccu na mide apo.

Tumun mide mange nano ndä sädäxäcci nang. Tumun tegecce nano ndä sane song, tumun apo. Tumun uccu tä kaxsed na tä pa mände. Ndä kän siye säxädä engge.

Ny ny

nyamusow

nya
nyä
nyo
nye
nyi
nyu

nyamusow	a
nya	nya
a	nyamusow

a	ä	o	e	i	u
na	nä	no	ne	ni	nu
ka	kä	ko	ke	ki	ku
da	dä	do	de	di	du
ya	yä	yo	ye	yi	yu
sa	sä	so	se	si	su
ta	tä	to	te	ti	tu
ca	cä	co	ce	ci	cu
nya	nyä	nyo	nye	nyi	nyu

ny ny ny ny ny ny

ny

Ny Ny Ny Ny Ny Ny

Ny

Noxo nyamusow? Nyamusow päxä oxaya keteng. Nyamusow päxä oxaya kasaccang ndä ngoso tas.

Nyamusow kase kaputiny na kän. Ndä kämpäräng kasegi. Nyamusow kagasking siyegi nano.

M m

mas

ma
mä
mo
me
mi
mu

mas   a
ma   ma
a   mas

a	ä	o	e	i	u
ka	kä	ko	ke	ki	ku
da	dä	do	de	di	du
ya	yä	yo	ye	yi	yu
sa	sä	so	se	si	su
ta	tä	to	te	ti	tu
ca	cä	co	ce	ci	cu
nya	nyä	nyo	nye	nyi	nyu
ma	mä	mo	me	mi	mu

m m m m m m

m

M M M M M M

M

Masani kusu tä windu siye nyaxic kudug. Mas siyacca ndä kápax songang, siye nyaxic kudug.

Mas sätoxo na nyaxic. Mas apo xa sisice nang tä kän ndä mände kän paketäning nang. Ngondowiny päsu mas na ed.

L I

lage

la
lä
lo
le
li
lu

lage la
la lage

a	ä	o	e	i	u
da	dä	do	de	di	du
ya	yä	yo	ye	yi	yu
sa	sä	so	se	si	su
ta	tä	to	te	ti	tu
ca	cä	co	ce	ci	cu
nya	nyä	nyo	nye	nyi	nyu
ma	mä	mo	me	mi	mu
la	lä	lo	le	li	lu

| | | | | | |

|

L L L L L L L

L

Apangasakang lagacca. Noxadang apangas na isu? Apangasakang lage oxayda tä pumpung.

Lag tä Caning nga ke tädäxiny. Ngakä isu tä Caning tädäxiny mände xa meske pa na sälagacca nang.

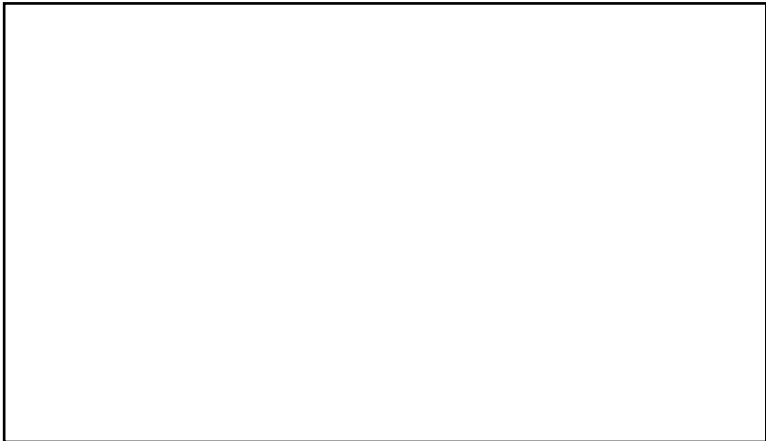
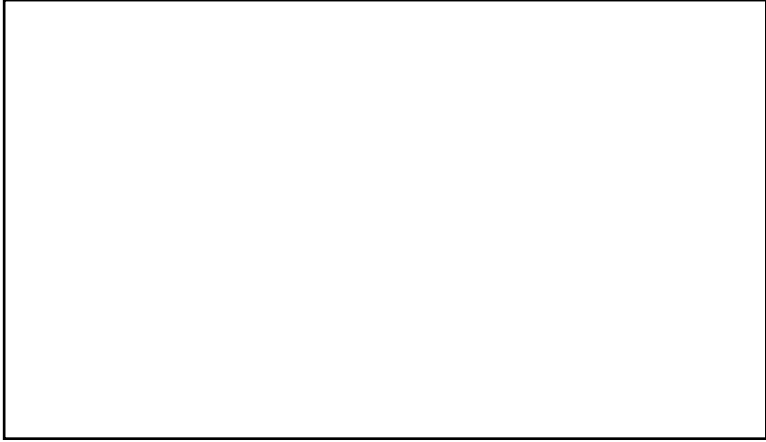
Cägo osoga wexic ganang

Dacci ngagong na aki oboccäng.

curu	tumun
nanange	nanange
mas	säxtä
tumun	curu
lage	mas
tondoc	nyamusow
enge	päx
päx	lage
nyamusow	tondoc
säxtä	enge

Cägo osoga wexic ganang

Garekäreje ngagi mpaye, ndä pasadä ligide.

W w

winic

wa
wä
wo
we
wi
wu

winic	i
wi	wi
i	winic

a	ä	o	e	i	u
ya	yä	yo	ye	yi	yu
sa	sä	so	se	si	su
ta	tä	to	te	ti	tu
ca	cä	co	ce	ci	cu
nya	nyä	nyo	nye	nyi	nyu
ma	mä	mo	me	mi	mu
la	lä	lo	le	li	lu
wa	wä	wo	we	wi	wu

w

w

w

w

w

w

w

W

W

W

W

W

W

W

Winic awatang. Noxo winic?

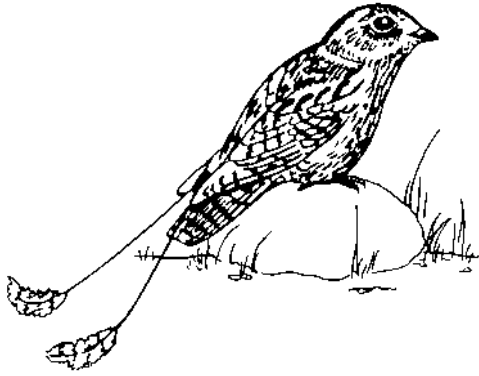
Winic ike kagotwa tä ngakä siyakä ota.

Winic siye yadägka tasiny, kala
oxaydaga kaxse na mände kig kaxsäng
ndä säwang tunyung, nyäsiye.

Winic tas nano.

R r

rap

rap   a
a   rap

ra
rä
ro
re
ri
ru

a	ä	o	e	i	u
sa	sä	so	se	si	su
ta	tä	to	te	ti	tu
ca	cä	co	ce	ci	cu
nya	nyä	nyo	nye	nyi	nyu
ma	mä	mo	me	mi	mu
la	lä	lo	le	li	lu
wa	wä	wo	we	wi	wu
ra	rä	ro	re	ri	ru

r r r r r r r

r

R R R R R R R

R

Yexeng rap? Rap awatang. Rap
kubugke ndiluwag. Rap sane na cata
ngäte winy. Kämen rapping na
ndilugeneng na ndelewa na ndeluge.

Rap päxä awada nimitäng koxang.
Xongonda rap nyengang na Caning iyex
ka koxa ngäte tä wunad.

'D 'd

'dawic

'da

'dä

'do

'de

'di

'du

'dawic	a
'da	'da
a	'dawic

a	ä	o	e	i	u
ta	tä	to	te	ti	tu
ca	cä	co	ce	ci	cu
nya	nyä	nyo	nye	nyi	nyu
ma	mä	mo	me	mi	mu
la	lä	lo	le	li	lu
wa	wä	wo	we	wi	wu
ra	rä	ro	re	ri	ru
'da	'dä	'do	'de	'di	'du

'd 'd 'd 'd 'd 'd

'd

'D 'D 'D 'D 'D 'D

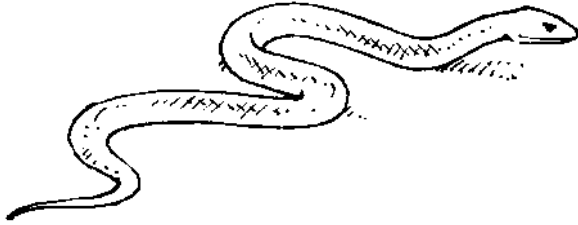
'D

'Dogong 'dawiccang. Uxu na saliny woracca na 'dawic. 'Dawic tägi tä pang meske panägi kälexejeg xa woracca nang.

'Dawic säcusu tä wegä kalämpoc na tä salangic. 'Dawic apo xa säsogo tä cäbusunu.

B b

bagagi

bagagi	a
ba	ba
a	bagagi

ba
bä
bo
be
bi
bu

---

a	ä	o	e	i	u
ca	cä	co	ce	ci	cu
nya	nyä	nyo	nye	nyi	nyu
ma	mä	mo	me	mi	mu
la	lä	lo	le	li	lu
wa	wä	wo	we	wi	wu
ra	rä	ro	re	ri	ru
'da	'dä	'do	'de	'di	'du
ba	bä	bo	be	bi	bu

b b b b b b b

b

B B B B B B B

B

Bagagi nuxu dolang. Bagagi wane
bäbäx, bagagi bäbäxtägke bowiny na
päp. Bagagi loy ndä pete nano.

Bagagi päxä dola yexwang tä kän
xa uccu tä pa na tä gaxsed. Bagagi
tas pacce song xa tumongze paxacca
song.

Cägo osoga wexic ganang

Garekäreje legedänicci gäning kideyang,
na ngaki sadogängang.

bagagi

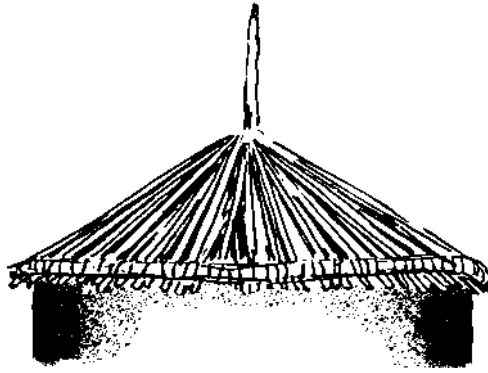
winic

säxtä

Z z

zax

zax	a
a	zax

za
zä
zo
ze
zi
zu

a	ä	o	e	i	u
nya	nyä	nyo	nye	nyi	nyu
ma	mä	mo	me	mi	mu
la	lä	lo	le	li	lu
wa	wä	wo	we	wi	wu
ra	rä	ro	re	ri	ru
'da	'dä	'do	'de	'di	'du
ba	bä	bo	be	bi	bu
za	zä	zo	ze	zi	zu

z z z z z z z

z

Z Z Z Z Z Z Z

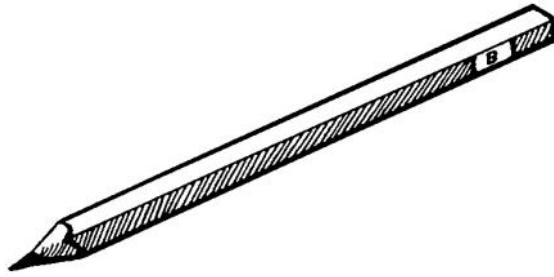
Z

Appa kayaxsä pengge ngade täng ka, “Wesi banda kän kawuno pokig zax.”

Zax sä'danye tä zäg ndä säpoka tä zä pa. Pipu kä'docco kabandä kän kawuno käpokä zax. Pipu ngadeccä ka, “Zax kälolo.”

J j

jengic

ja
jä
jo
je
ji
ju

jengic e
jen jen
e jengic

a	ä	o	e	i	u
ma	mä	mo	me	mi	mu
la	lä	lo	le	li	lu
wa	wä	wo	we	wi	wu
ra	rä	ro	re	ri	ru
'da	'dä	'do	'de	'di	'du
ba	bä	bo	be	bi	bu
za	zä	zo	ze	zi	zu
ja	jä	jo	je	ji	ju

j j j j j j j

j

J J J J J J J

J

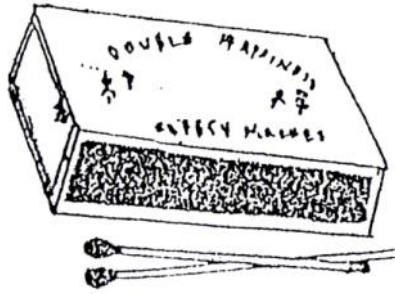
Jengiccä ma na jengiccä tug.
Jengic näkä gärekärejeyang. Ngguku
ngade ta appa ka, “Appa ampaye
jengic.”

Appa kämele ngade ka, “Aku
mpaye jengiccä tug wala jengiccä
ma?”

Ngguku ngade ka, “Ampaye
jengiccä tug.”

F f

fatela

fa
fä
fo
fe
fi
fu

fatela	a
fa	fa
a	fatela

a	ä	o	e	i	u
la	lä	lo	le	li	lu
wa	wä	wo	we	wi	wu
ra	rä	ro	re	ri	ru
'da	'dä	'do	'de	'di	'du
ba	bä	bo	be	bi	bu
za	zä	zo	ze	zi	zu
ja	jä	jo	je	ji	ju
fa	fä	fo	fe	fi	fu

f f f f f f f

f

F F F F F F F

F

Fatela enggä sarakadugä masang.
Turug bolo fatela. Gäre fatela na
kusudi mas.

Fatela wundung tä pang, basa
bota mas, nuxusang päs mas na
pästänu. Fatela apo.

Sorunä Bäldeccä Ikä Caning
Caning Literacy Primer

©2016 Caning Language Committee
with Development and Literacy Partners, Int'l.